

"Емелькино авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны

тоту тәртибе һәм йорт хайваннарын тоту кагыйдәләре

турында»гы 2015 нче елның 6 нчы маендагы

13 нче номерлы карарга

1 нче кушымта

Емелькинский авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту кагыйдәләре

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Емелькино авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тотуның әлеге кагыйдәләре (алга таба - кагыйдәләр) милек формасына карамастан оешмаларга, шулай ук йорт хайваннары хужалары булган гражданның кагыла һәм Емелькино авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту һәм караучысыз хайваннарны тоту тәртибен билгели һәм авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын тоту өлкәсендәге мөнәсәбәтләргә кагыла.

1.2. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Конституциясе, РФ Гражданлык кодексы, "ветеринария турында" 14.05.1993 № 4979-1 Федераль закон, "халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 30.03.1999 № 52-ФЗ Федераль закон, "торак урыннардан файдалану кагыйдәләрен раслау турында" 21.01.2006 № 25 Россия Федерациясе Хөкүмәте Карары нигезендә эшләнган.

1.3. Емелькино авыл жирлеге территориясендә булган йорт хайваннарына милек мөнәсәбәтләре РФ гражданлык законнарына ярашлы рәвештә көйләнә.

2. Кагыйдәләрдә кулланылган төп терминнар, билгеләмәләр

2.1. Бу кагыйдәләрдә түбәндәге билгеләмәләр кулланыла:

йорт хайваннары кеше тарафыннан тарихи рәвештә кулга ияләштерелгән һәм үрчетелгән, хужаның торакта яки хезмәт биналарында тотылган хайваннар;

авыл хужалыгы хайваннары һәм кошлары эре һәм вак мөгезле терлек, атлар, куяннар, казлар, үрдәкләр, тавыклар һәм башка йорт кошлары һәм хайваннар, алар фермер һәм шәхси ярдәмче хужалыкта азык-төлек житештерү өчен кулланыла;

- йорт хайваны хужасы-милек яки бүтән милек булган физик яки юридик зат хайван;

йорт хайваннарын тоту йорт хайваннары хужалары тарафыннан хайваннарның тормышын, физик һәм психик сәламәтлеген саклау, ветеринария-санитария нормаларын үтәгәндә тулы хокуклы нәсел алу, шулай ук жәмәгать тәртибен, гражданның һәм хайваннар дөньясы вәкилләренең иминлеген тәмин итү өчен башкарыла торган гамәлләр;

күзәтсез хайваннар кеше озата йөрмәгән жәмәгать урыннарында булган, даими яшәү урынына мөстәкыйль кайту сәләтен югалткан хайваннар, хайван вакытлыча бәйләнештә, кыска жептә, биналар, корылмалар, корылмалар янында муенса белән булган очраклардан тыш;

караучысыз йорт хайваннарын тоту муниципаль һәм башка оешмаларның караучысыз хайваннарны тоту, изоляцияләү, йоклату яки күмү буенча эшчәнлеге;

- күзәтчелек органнары-дәүләт ветеринария һәм санитария-эпидемиология хезмәте.

3. Йорт хайваннары хужаларының хокуклары һәм бурычлары

3.1. Йорт хайваннары физик һәм юридик затлар милкендә булырга мөмкин. Йорт хайваннарына карата милек мәсьәләләре буенча барлыкка килгән мөнәсәбәтләр гражданлык законнары белән көйләнә. Йорт хайваны хужасыннан суд карары буенча яки гамәлдәге законнарда каралган очрақларда башка тәртиптә генә тартып алырга мөмкин.

3.2. Йорт хайваны хужасы хокуклы:

- йорт хайваннарын сатып алу һәм читләштерү;

кирәкле мәгълүмат алу һәм клубларда (жәмгыятьләрдә), хайваннарны яклау, ветеринария һәм башка оешмаларда йорт хайваннарын тоту, аларны тәрбияләү, үрчетү, төрле авыруларны профилактикалау мәсьәләләре буенча теоретик әзерлек узу;

йорт хайваннарының тормышын һәм сәламәтлеген башка кешеләрнең һөжүмнән саклау өчен;

- аңа караган йорт хайваны тундыру;

- йорт хайваннарын вакытлыча тоту өчен приютка тапшыру;

- тиешле транспорт чараларыннан файдалану кагыйдәләрен үтәгәндә йорт хайваннарын транспортның барлык төрләре белән йөртү;

- хайваннарны укыту, шул исәптән тренировка белгече житәкчелегендә;

этләрне кибет яки башка учреждение янындагы муенсада кыска бәйләнгән килеш калдырырга;

- гамәлдәге законнар нигезендә башка хокуклардан файдалану.

3.3. Йорт хайваны хужасы бурычлы:

- йорт хайваны биологик үзенчәлекләренә карап тоту, авыру очрагында ветеринария ярдәме күрсәтүне тәмин итү;

- аның белән кешелекле мөгамәлә итү (аларны ташламау, ризыкны караусыз калдырмау, суну кыйнамау һ. б.);

- гражданны йорт хайваннары һөжүмнән сакларга;

- Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән йорт хайваннарын тотуның санитар-гигиена һәм ветеринария нормаларын үтәргә;

- йорт хайваннарының кешегә һөжүм итү очрақлары турында ветеринария күзәтчелеге органнарына хәбәр итәргә, йорт хайваннарын ветеринария тикшерүе өчен күрсәтергә;

- дәүләт ветеринария күзәтчелеге органнарына аның йорт хайваннарының кинәт үлеме, массакүләм авыру яки гадәти булмаган тәртибе турында кичекмәстән хәбәр итәргә;

23.00 сәгаттән 6.00 сәгаткә кадәр тирә-юньдәгеләр өчен тынычлык һәм тынлык тәмин итү;

йорт хайваннары артыннан экскрементларны, шул исәптән йорт подъездлары, лифтлар, торақ йортлардагы башка гомуми файдаланудагы биналар территориясен жыештырырга;

хайваннар белән кешелекле мөгамәлә итү, рәхимсез мөгамәләгә юл куймау, хайваннарны зоогигиена таләпләре буенча тиешле тоту һәм ашатуны тәмин итү, шулай ук инструкцияләр белән билгеләнгән срокларда мәжбүри дөвалау-профилактика чараларын үткәрү,

хайваннарны тоту буенча киңәшләр, үгет-нәсихәтләр. Алга таба тоту мөмкин булмаса хайван башка хужага тапшырылырга яки ветеринария учреждениесенә тапшырылырга тиеш;

- авыру билгеләре булган хайваннарны тикшергәнче (ветеринария белгечләре килгәнче) изоляцияләү буенча чаралар күрергә, хайван үлгән очракта мәетне дәүләт ветеринария учреждениесе белгечләренә хайван хужасының үз ақчалары хисабына диагноз кую һәм ачу өчен бирәләр. Мәетне утильләштерү хайван хужасы тарафыннан терлекләр каберлегендә башкарыла;

- хайванны ветеринария белгечләре таләпләре буенча прививкаларны, дөвалау-профилактика эшкәртүләрен тикшерү һәм саклау өчен бирергә;

йорт хайваннарын балалар мәйданчыкларына, кибетләргә, ашханәләргә һәм башка сәүдә, жәмәгать туклануы предприятиеләренә, мәгариф учреждениеләренә һәм мәдәният, сәламәтлек саклау учреждениеләренә (юл күрсәтүче этләрдән тыш)кертмәскә;

торақ кварталлар урамнарында, газоннарда, скверларда, паркларда, стадионнарда, балалар мәйданчыкларында, күп фатирлы йортлар ишегаллары эчендә һәм Емелькиноавыл жирлегә чикләрендә монның өчен билгеләнмәгән башка урыннарда терлек һәм йорт кошларын көтүгә юл куймаска;

авыл хужалыгы чөчүлекләрен Чүпләүгә яки уңышны юк итүгә, яки агач утыртуларга, газоннарда һәм чөчөк түтәлләренә терлек һәм йорт кошлары зыян китерүгә юл куймаска.

4. Йорт хайваннарын тоту

4.1. Йорт хайваннарын тоту шартлары:

4.1.1. Йорт хайваннарын тоту шартлары аларның төр һәм индивидуаль үзенчәлекләренә туры килергә һәм ветеринария-санитария кагыйдәләренә жавап бирергә, аларның ризыкка, суга, йокыга, ял итүгә, хәрәкәткә, табигый активлыкка, кеше белән элемтәгә, "Ветеринария турында"Федераль закон нигезендә үз-үзләренә охшаш контактларга ихтыяжларын канәгатьләндерергә тиеш.

4.1.2. Йорт хайваннарын, бер гаиләдә эшләүче фатирларда да, Коммуналь фатир бүлмәләрендә дә, фатирда яшәүче барлык балигъ булган милекчеләрнен (эшкә алучыларның) язма ризалыгы булганда һәм күршеләрдә медицина каршы күрсәтмәләре (аллергия) булмаганда, тулай торақларда да тоту рөхсәт ителә.

4.1.3. Хайваннарны гомуми файдалану урыннарында, ашханәләрдә, коридорларда, баскычларда, чердақларда, подвалларда, шулай ук балконнарда һәм лоджияләрдә тотарга рөхсәт ителми.

4.1.4. Фатир, кунакханә тибындагы йортларда һәм ятакта авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын тоту рөхсәт ителми.

4.1.5. Жир участогы булган эт хужалары этләрне иреккә йөрүдә бары тик кәртәләнгән территориядә яки бәйләнештә генә тоту ала. Эт булу турында кергәндә кисәтү тактасы ясалырга тиеш.

4.1.6. Этләр, токымнарына һәм максатларына карамастан, урамда яки башкаларда жәмәгать урыннарында (хужалары тарафыннан кибетләр, даруханәләр, көнкүреш хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында бәйләнештә калдырылганнарыннан тыш һ.б.) тотылырга тиеш.

4.1.7. Жәмәгать урыннарында, шул исәптән транспортта, этләр муенса һәм кыска арбада, вак хайваннар махсус күчереп йөртелә торган контейнерларда булырга тиеш.

4.2. Йорт хайваннарын йөртү:

4.2.1. Этләр гомуми файдалану урыннарында (ихаталарда, урамнарда, жәмәгать транспортында һ.б.) булганда алар кыска бәйләмдә һәм муенса киеп, ә кечкенә этләр, мәчеләр ябык контейнерларда яки хужаларының кулларында булырга тиеш.

4.2.2. Урам аша һәм магистральләр янында үткәндә эт хужалары, юл-транспорт һәлакәтләреннән һәм урамның йөрү өлешендә эт һәлак булудан саклану өчен, аны аракыга алырга тиеш.

4.2.3. Этләрне йөрткәндә, аларның хужалары тынлыкны тәэмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

4.2.4. Исерек кешеләргә этләрне йөртү тыела.

5. Йорт хайваннарын үтерү һәм аларның калдыкларын күмү

5.1. Йорт хайваннарын үтерү ветеринария хезмәтләре тарафыннан норматив хокукый актларга ярашлы рәвештә түбәндәге очракларда үткәрелә:

1) хайванның дөвалап булмый торган авыруы булганда, хайванның төзәтеп булмый торган газапларын туктату өчен яки гражданның зарарлану куркынычы булганда ветеринария күрсәтмәсе. Ветеринария күрсәтмәләре буенча Үтерү бары тик белгеч катнашында гына рөхсәт ителә;

2) хужаның йорт хайваннарыннан баш тартуы;

3) социаль куркыныч хайваннар.

5.2. Йорт хайваннары калдыкларын күмү терлекләр каберлекләрендә башкарыла

6. Йорт хайваннары (эре мөгезле терлек, атлар, сарыклар һәм кәжәләр)көтүе

6.1. Йорт хайваннары хужалары (юридик яки физик затлар) хайваннарны табигый һәм культуралы көтүлекләрдә көтәләр, көтүгә клиник сәламәт, йогышлы һәм паразит авыруларга каршы прививкаланган (эшкәртелгән) хайваннарны жиберәләр.

6.2. Мәденият һәм ял паркларында һәм административ биналар янында утыртылган культуралы агачлар һәм газоннар ашаудан саклану өчен торак пунктларда терлекләр көтү тыела. Торак кварталлар урамнарында, газоннарда, скверларда, паркларда, стадионнарда, балалар майданчыкларында, күп фатирлы йортлар ишегаллары эчендә һәм Емелькинский авыл жирлеге чикләрендә билгеләнмәгән башка урыннарда терлек һәм кошлар көтүе тыела.

6.3. Чөчүлекләрне һәм культуралы агачларны суйган очракта, хокук бозулар өчен җаваплылык көтүчеләргә, әгәр көтүчеләр ирекле ялланган булса, аларның хужалары хайваннарга йөкләнә.

6.4. Агуланудан саклану өчен хайван хужалары билгеле урыннарда үз хайваннарын озатырга һәм каршы алырга тиеш.

6.5. Күчмә хайваннар өчен (көтүлектә көтүлек итмәгән хайваннар көтүдән соң хужалары белән очрашмый) хужалар җаваплы.

7. Бу кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык.

Оешманың әлеге кагыйдәләрен бозган өчен гражданның да Россия Федерациясенә җавап бергә Административ һәм җинаять законнары нигезендә һәм тәртибендә җаваплы.

"Емелькино авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны

тоту тәртібе һәм йорт хайваннарын тоту кагыйдәләре

турында»гы 2015 нче елның 6 нчы маендагы

13 нче номерлы карарга

2 нче кушымта

Емелькино авыл жирлеге территориясендә караучысыз этләр һәм мәчеләр тоту тәртібе

1. Емелькино авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тоту кеше һәм хайваннарның котыру авыруларын һәм башка йогышлы авыруларны кисәтү, кеше һәм хайваннарны тешләү очракларын бетерү, халыкның тәртібен һәм тынычлыгын тәмин итү, караучысыз хайваннар санын көйләү максатларында башкарыла.

Кеше тотмаган, әмма тулысынча яки өлешчә кеше эшчәнлеге тудырган шартларда яшәүче хайваннар санын көйләү биостерилизация ысуллары яки биологик ысуллар белән, ә аларны куллану мөмкин булмаса эвтаназия ысуллары белән башкарыла.

2. Тотуга караучысыз хайваннар, беренче чиратта аналар, шулай ук конфликтлар китереп чыгаручы агрессив хайваннар, авыру хайваннар һәм тирә-юньдәгеләр өчен куркыныч тудыручы хайваннар, токымнарына һәм билгеләнешенә карамастан, урамнарда һәм башка жәмәгать урыннарында озата баручы затсыз тотыла.

3. Караучысыз хайваннарны тоту муниципаль һәм башка оешмалар тарафыннан муниципаль контракт яки гражданлык-хокукый килешү нигезендә Емелькинский авыл жирлеге башкарма комитеты бюджетында әлеге максатларга каралган акчалар чикләрендә башкарыла.

4. Тотуның төп ысулы булып иммобилизация (вакытлыча парализлау) ысулы тора, ул махсус чаралар кулланып пневматик коралдан ату юлы белән башкарыла. Шулай ук башка кешелекле тоту ысуллары кулланылырга мөмкин.

5. Караучысыз этләренә һәм мәчеләренә, кагыйдә буларак, кышкы вакытта 22.00 сәгатьтән 07.00 сәгатькә кадәр, жәйге чорда 0.00 сәгатьтән 5.00 сәгатькә кадәр, ял һәм бәйрәм көннәренән тыш, эш көннәрендә тоталар. Гражданнарның тормышына һәм сәламәтлегенә реаль куркыныч янаган очракта Емелькинский авыл жирлеге башлыгы боерыгы белән тәүлек эйләнәсе 15 көнгә кадәр Балык тоту вакытлыча рөхсәт ителә ала. Балык тотуның башлануы һәм вакыты турында халыкка массакүләм мәгълүмат чаралары аша алдан хәбәр ителергә тиеш.

6. Караучысыз этләренә һәм мәчеләренә тоту, транспортлау һәм тоту дәүләт ветеринария күзәтчелеге органнары тәкъдимнәренә ярашлы рәвештә башкарылырга тиеш. Хайваннарны тотканда аларга карата мәрхәмәтсез мөгамәлә итү тыела.

7. Тотуны караучысыз хайваннар белән эшлөгәндә куркынычсызлык техникасы буенча инструктаж үткән һәм фармакологик препаратлар белән эшлөргә рөхсәт ителгән, котыру авыруыннан вакцинацияләнгән, психоневрологик һәм наркологик диспансерларда исәпкә алынмаган кешеләрдән торган бригадалар башкара.

Аучылар этләренә һәм мәчеләренә тотуга һәм транспортлауга кешелеклелек принциптарын үтәргә тиеш.

Караучысыз этләренә һәм мәчеләренә тотар алдыннан, аучы этне яки мәчене озата баручы йөзгә юклығына инанырга тиеш.

